

Individ er 3,35 D. Paa den anden Side er Offret i Ribe Stift for hvert Individ 65 D. og paa Lolland 42 D. De Herrer ville altsaa se, at, hvis vi gaa til en Inddragning af disse Summer i Statskassen og saa udbetale igjen til Præsteskaldene, saa vil Ribe Stift f. Ex. faae en betydelig Fordel fremfor Lolland. Nu have disse Forhold imidlertid været overveiede tidligere, og man har i det Hele taget for Landsbypræsternes Vedkommende været enig om at se bort fra disse Uligheder, og at gaa ind paa at flaa det Altsammen sammen i Statskassen, uagtet det ganske vist maa indrømmes, at en hel Del af de Grunde, som tale imod at tage Kjøbenhavn og Kjøbstæderne med, kunde ogsaa nævnes mod f. Ex. at lade de lollandske Tiender, som jo ere bestemte til Præsteskaldene derovre, blive anvendte til andre Siister her i Landet. Men man er i det Hele taget dog gaaet ind derpaa. Der var ganske vist i sin Tid en Del Mænd i denne Sal, som stode paa det Standpunkt, at Tienden skulde væsentlig blive ved Kommunerne, hvortil den i sin Tid var henlagt. Men dette Standpunkt vandt saa liden Tilslutning i det Hele taget, at de fleste af disse Mænd, — hvad der ogsaa ses af tidligere Forhandlinger — nærmest have sluttet sig til det Standpunkt, som er udtrykt ved det foreliggende Lovforslag. Dette Forslag har imidlertid ikke, saavidt jeg kan se, kunnet undgaa at komme til at begunstige Kjøbstæderne og Kjøbenhavn paa Landets Bekostning. I det Dieblit, man nemlig indbrager Tienden i Statskassen og bortselger en stor Del af Præstegaardene, og indbrager dette i den samlede Statskasse, vil, efter hvad det Udval, som tidligere har behandlet denne Sag, har beregnet — Statskassen derved faae Mere ind, end den behøver til Landsbypræsternes Lønning efter dette Forslag, og det oveni kjøbet ikke saa lidt mere. Det undrer mig, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) sagde, at der ikke vilde blive noget Overskud. Jeg forstaaer det imidlertid saaledes, at det ærede Medlem mente, at med Tiden, naar man anvendte en Del af disse Penge til en yderligere Udvikling af de kirkelige Formaal, vilde der ikke blive noget Overskud; thi saaledes som Forslaget foreligger med de Lønningslister, som ere dert, tror jeg nok, at man kan stole paa det tidligere Udvalgs Beregning om, at der vil blive et betydeligt Overskud strax. Men naar Statskassen faar et saadant Overskud, det blive nu lidt større eller mindre, saa vil dette aabenbart ogsaa komme Kjøbenhavn og Kjøbstæderne tilgode. De ville faae en Fordel deraf, uden selv at komme til at svare Mere, end de i Diebliffet svare til disse Formaal. Det tror jeg ikke godt kan negtes, med mindre man vil sige, at der slet intet Overskud vil komme strax, naar Loven føres igjennem saaledes, som den er forelagt. Men bliver der et saadant Overskud, tror jeg ikke, at Forslaget

vil indeholde nogen videre stærk Opfordring for Kjøbenhavn og Kjøbstæderne til senere at gaa ind paa at betale et betydeligt større Bidrag, for saaledes at opveie, hvad der kommer ind fra Landet. Jeg tror snarere, at de ville se deres Fordel ved i denne Henseende at lade det blive, som det er, og saa modtage deres Del af det Overflydende gennem Statskassen. I alt Fald tror jeg ikke, at man, saaledes som vore lovgivende Forsamlinger ere sammensatte, navnlig som det andet Thing er sammensat, vil faae Kjøbenhavn og Kjøbstæderne til at gaa ind paa en fuldstændig Erstatning for det, som Landet giver mere end de. Det vilde ganske vist blive et betydeligt Belsøb, som de saaledes maatte udrede, og jeg antager, at de ville gysse tilbage deraf og ingenlunde tro, at der var saa mange Fordele forbundne med, at de kom ind under Loven, at de kunde være tjente dermed. Skal man gaa til en Udvæjning af hele Forholdet, som tildels er tilfjaget med Loven, tror jeg, at man er nødt til at tage det hele Præstelønningsspørgsmaal op med det Samme og se i samme Lov at faae fastsat, hvad der skal gives fra Kjøbstædernes Side, og ikke nøies med at faae en saadan Løsteparagraf, som her staar. Vi kjende alle Grundlovens Løsteparagrafer og vide, hvor Meget saadanne have at betyde. Fordi der staar, at Forholdet skal ordnes ved en Lov, er det ikke sagt, at det vil blive udført. Jeg har, som sagt, en Tvivl om, at Kjøbenhavn og Kjøbstæderne vilde gaa ind paa at give det fulde Bederlag for at komme med. Men man behøver jo heller ikke alene at gaa den Vej at lade Kjøbstæderne og Kjøbenhavn give et betydeligt større Belsøb; man kan for at faae en Udvæjning istand ogsaa gaa en anden Vej. Man kan nedsette Bidragene fra Landet, noget og det kan gøres derved, at man afløser Præstetienden paa billige Vilkaar. Man kan saaledes nedsette det, der kommer ind fra Landet noget og lægge Lidt til for Kjøbstædernes Vedkommende, og saaledes maaste faae en Udvæjning istand. Derved kommer jeg til det Spørgsmaal, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) berørte, nemlig Præstetiendens Afsløsning. Det har man ogsaa drøftet tidligere, naar denne Lov har været behandlet, og man har bestandig ment, at dette Spørgsmaal stod i nær Forbindelse med Lovforslaget. Det er vel ogsaa derfor, at man i § 2 har sat den Bestemmelse ind, at senest 3 Aar efter, at denne Lov er traadt i Kraft, har Finansministeren for Rigsdagen at fremlægge et Forslag til Lov om Præstetiendens Afsløsning. Efter hvad jeg hidtil har bemærket, ville de Herrer kunne forstaa, at det staar for mig saaledes, at man vil gjøre vertstet i at tage denne Sag op med det Samme til Drøftelse for at faae den ordnet i Forbindelse med det Dørg. Der blev før berørt Spørgsmaalet om Sædegaardseiernes Lillæg. Jeg er enig med den ærede Minister i, at det har